מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין את משמעות המילים המרכזיות בבית א
- לזהות אמצעים אמנותיים כמו אנפורה, האנשה ופרדוקס
- לנתח את הרעיון המרכזי: החלפת מנהיגים כחוזקה של הדמוקרטיה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנה - בחירה מרובה

- 1. א – מביישת
- 2. א – תחי
- 3. א – תיאור מוגזם שמדגיש תכונה
- 4. א – מחליפה אותם בגלוי כשצריך
- 5. א – הדמוקרטיה מתוארת כאישה פועלת
- 6. א – מה שנראה חולשה מוצג כחוזקה

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – זוהי האנפורה הבולטת בבית
- 2. לא נכון – הפירוש הוא החזקה מכולן
- 3. לא נכון – הם מתחלפים כצורך התקופות
- 4. נכון – שתי המילים קשורות לנושא השיר
- 5. לא נכון – הפירוש הוא בגלוי, מול כולם

חלק ג' – התאמת מילים ומשמעויות

- 1 – ב (מי שלועגים ומזלזלים)
- 2 – ה (גורמת לבושה)
- 3 – א (חזקה ונחושה)
- 4 – ג (בגלוי, מול כולם)
- 5 – ד (לפי מה שהזמנים דורשים)

חלק ד' – השלמת מילים

- 1. מכלימה
- 2. לעין
- 3. תקיפות
- 4. תחי
- 5. כצורך

חלק ה' – שאלות מעמיקות

- 1. מודל: אנשים שחשבו שדמוקרטיה חלשה כי מנהיגים מתחלפים ולא יציבה כמו שלטון יחיד
- 2. מודל: כי זה מראה שהשיטה מתאימה את עצמה לצרכים משתנים ולא נתקעת עם מנהיג אחד לנצח
- 3. מודל: יוצרת תחושת הימנון וקריאת עידוד נלהבת, כמו קריאות קהל בכיכר

חלק ו' – כתיבה והבעת דעה

- 1. קריטריונים למורה: תשובה מנומקת, התייחסות לשיר כסוגת שבח, הבעת דעה אישית מבוססת על הבית שנלמד

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מביישת
- אנפורה
- כי זה מראה התאמה לצרכים משתנים, לא קיבעון

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא את הבית בקול רם ולהדגיש את החזרה על 'תחי' כדי שהתלמידים ישמעו את הקצב ההימנוני
- כדאי לחלק את התלמידים לזוגות לדיון בשאלת ההערכה לפני הכתיבה הפתוחה
- אפשר להשמיט את הפריטים המסומנים כקשים (skip_n) בכיתות המתקשות

דף תרגול: קריאה צמודה בבית א של השיר 'תחי!'

דף התלמיד/ה **רגיל**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בבית הראשון של השיר 'תחי!' הדובר מריע לדמוקרטיה כמו לגיבורה שמביישת את מי שלעגו לה. נתרגל הבנה של אוצר המילים והאמצעים האמנותיים בבית, ונחשוב על הרעיון שהחלפת מנהיגים היא דווקא כוח ולא חולשה.

1 חלק א' – הבנה - בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של המילה 'מכלימה'?

א) מביישת ב) משבחת ג) מפחדת ד) שמחה

2. איזו מילה חוזרת בתחילת השורות בבית א ויוצרת אנפורה?

א) תחי ב) דמוקרטיה ג) מלעיגיה ד) מנהיגיה

3. מהי 'צורת הפלגה' באמצעים האמנותיים?

א) תיאור מוגזם שמדגיש תכונה ב) חזרה על מילה בתחילת שורות ג) השוואה בין שני דברים שונים

ד) שאלה בלי תשובה

4. מה עושה הדמוקרטיה למנהיגיה, לפי הבית?

א) מחליפה אותם בגלוי כשצריך ב) שומרת עליהם לנצח ג) מסתירה אותם

ד) נותנת להם כוח בלתי מוגבל

5. מהי ההאנשה המופיעה בבית?

א) הדמוקרטיה מתוארת כאישה פועלת ב) הדמוקרטיה מתוארת כחפץ דומם

ג) המנהיגים מתוארים כגיבורים ד) המלעיגים מתוארים כמלכים

6. מהו הפרדוקס המרכזי בבית?

א) מה שנראה חולשה מוצג כחוזקה ב) מה שנראה חוזקה מוצג כחולשה ג) הדמוקרטיה חלשה באמת

ד) המנהיגים לעולם לא מתחלפים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המילה 'תחי' מופיעה שלוש פעמים בתחילת שורות בבית א	☐	☐
2	'הַתַּקִיפָה בַּתַּקִיפוּת' פירושו החלשה מכולן	☐	☐
3	בבית מתואר שהמנהיגים בדמוקרטיה לעולם לא מתחלפים	☐	☐
4	החריזה בין 'מלעיגיה' ל'מנהיגיה' מחברת גם ברעיון וגם בצליל	☐	☐
5	'לעין הכל' פירושו בסתר, בלי שאיש יידע	☐	☐

3 חלק ג' – התאמת מילים ומשמעויות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מַלְעִיגִים	____	**א.** חזקה ונחושה
2. מַכְלִימָה	____	**ב.** מי שלועגים ומזלזלים
3. תַּקִּיפָה	____	**ג.** בגלוי, מול כולם
4. לְעֵין הַכֹּל	____	**ד.** לפי מה שהזמנים דורשים
5. כְּצַרְךָ הַתְּקוּפוֹת	____	**ה.** גורמת לבושה

4 חלק ד' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. תְּחִי, ה _____ אֶת מַלְעִיגֶיהָ

2. המנהיגים מוחלפים ל _____ הכל, כלומר בגלוי

3. 'הַתַּקִּיפָה בַּ _____ ' פירושו החזקה מכולן

4. המילה החוזרת בתחילת השורות ויוצרת אנפורה היא ' _____ '

5. החלפת המנהיגים נעשית _____ התקופות, כלומר לפי צורך הזמן

5 חלק ה' – שאלות מעמיקות

ענו בקצרה.

1. מי הם, לדעתכם, 'מלעיגיה' של הדמוקרטיה, ולמה לעגו לה?

2. למה החלפת מנהיגים מתוארת בבית כחוזקה ולא כחולשה?

3. מהי התרומה של האנפורה 'תחי' לאווירת הבית?

6 חלק ו' – כתיבה והבעת דעה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. 'תחי!' היא קריאת עידוד והלל. האם לדעתכם מתאים לכתוב שיר הלל לשיטת שלטון? נמקו את דעתכם

כרטיס יציאה

מהי משמעות המילה 'מכלימה'?

איזה אמצעי אמנותי יוצר המילה 'תחי' החוזרת?

למה החלפת מנהיגים מתוארת בבית כחוזקה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀